

## II

*(Nelegislatívne akty)***AKTY PRIJATÉ ORGÁNMI ZRIADENÝMI  
MEDZINÁRODNÝMI DOHODAMI**

Právny účinok podľa medzinárodného práva verejného majú iba originálne texty EHK OSN. Status tohto predpisu a dátum nadobudnutia jeho platnosti je potrebné overiť v poslednom znení dokumentu EHK OSN o statuse TRANS/WP.29/343, ktorý je k dispozícii na internetovej stránke:

<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocstts.html>

**Predpis Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) č. 61 —  
Jednotné ustanovenia pre typové schvaľovanie úžitkových vozidiel z hľadiska ich vonkajších  
výčnelkov pred zadným panelom kabíny**

Obsahuje celý platný text vrátane:

doplnku 1 k pôvodnému zneniu predpisu – dátum nadobudnutia platnosti: 10. októbra 2006

## OBSAH

## PREDPIS

1. Oblasť uplatňovania a rozsah pôsobnosti
2. Definície
3. Žiadosť o typové schválenie
4. Typové schválenie
5. Všeobecné špecifikácie
6. Špecifické požiadavky
7. Zmena typu vozidla
8. Zhoda výroby
9. Sankcie v prípade nezhody výroby
10. Definitívne zastavenie výroby
11. Názvy a adresy technických služieb zodpovedných za vykonávanie schvaľovacích skúšok a názvy a adresy správnych orgánov

## PRÍLOHY

- Príloha 1 – Oznámenie týkajúce sa udelenia typového schválenia (alebo zamietnutia alebo odňatia typového schválenia alebo definitívneho zastavenia výroby) typu vozidla vzhľadom na jeho vonkajšie výčnelky podľa predpisu č. 61
- Príloha 2 – Usporiadanie schvaľovacích značiek
- Príloha 3 – Postup stanovenia bodu „H“ a skutočného uhla operadla sedadla a pre overenie ich vzťahu k bodu „R“ a konštrukčnému uhlu operadla sedadla
- Príloha 4 – Meranie výčnelkov a vzdialeností

1. OBLASŤ UPLATŇOVANIA A ROZSAH PÔSOBNOSTI
- 1.1. Tento predpis sa vzťahuje na vonkajšie výčnelky nákladných vozidiel kategórie N<sub>1</sub>, N<sub>2</sub> a N<sub>3</sub> <sup>(1)</sup> s obmedzením na „vonkajší povrch“ podľa ďalej uvedenej definície.

Nevzťahuje sa na vonkajšie spätné zrkadlá, vrátane ich držiakov alebo na príslušenstvo, ako napr. anténa rádia a batožinové nosiče.

- 1.2. Účelom tohto predpisu je znížiť riziko alebo závažnosť poranení osoby prichádzajúcej do styku s vonkajším povrchom vozidla v prípade nárazu.

## 2. DEFINÍCIE

Na účely tohto predpisu:

- 2.1. „vonkajší povrch“ je časť vozidla pred zadným panelom kabíny, ako je definovaný ďalej v bode 2.5 s výnimkou samotného zadného panelu a zahŕňa také položky ako predné blatníky, predné nárazníky a predné kolesá;
- 2.2. „typové schválenie vozidla“ je schválenie typu vozidla z hľadiska jeho vonkajších výčnelkov;
- 2.3. „typ vozidla“ znamená motorové vozidlá, ktoré sa nelíšia v takých základných znakoch ako „vonkajší povrch“;
- 2.4. „kabína“ je časť karosérie, ktorá tvorí priestor pre vodiča a spolujazdca, vrátane dverí;
- 2.5. „zadný panel kabíny“ je najzadnejšia časť vonkajšieho povrchu priestoru pre vodiča a spolujazdca. Ak nie je možné určiť polohu zadného panelu kabíny, na účely tohto predpisu sa zaň bude považovať vertikálna priečna rovina ležiaca 50 cm za bodom „R“ vodičovho sedadla, pričom sedadlo, ak je nastaviteľné, je umiestnené vo svojej najzadnejšej jazdnej polohe (pozri prílohu 3). Výrobca však môže, so súhlasom technických služieb, požiadať o alternatívnu vzdialenosť, ak sa dá preukázať, že vzdialenosť 50 cm je pre konkrétne vozidlo nevhodná <sup>(2)</sup>;
- 2.6. „referenčná rovina“ je horizontálna rovina prechádzajúca stredom predných kolies alebo horizontálna rovina ležiaca vo výške 50 cm nad povrchom zeme podľa toho, ktorá z nich je nižšie;
- 2.7. „podlahová čiara“ je čiara, ktorá je určená takto:

Keď sa pohybuje kužeľom neurčitej výšky, s vertikálnou osou a so stranami v uhle 15 ° k vertikále, okolo vonkajšieho povrchu naloženého vozidla tak, aby sa trvalo dotýkal vonkajšieho povrchu karosérie v jej najnižšom bode, podlahovou čiarou je geometrická stopa týchto dotykových bodov.

Pri určovaní podlahovej čiary sa neprihliada na výfukové potrubie, kolesá alebo funkčné mechanické prvky pripojené k spodnej časti karosérie, ako napríklad podpery pre zdvihák, časti zavesenia (náprav) alebo príslušenstva používané na ťahanie alebo v prípade poruchy. V priestoroch na vonkajšej strane podbehov kolies sa predpokladá myslená plocha plynulo spájajúca príslušné vonkajšie povrchové body. Pri určovaní podlahovej čiary sa prihliada na predné nárazníky. Podľa typu vozidla môže stopa podlahovej čiary prebiehať buď po vonkajšom okraji profilu nárazníka alebo po paneli karosérie pod nárazníkom. Ak sa vyskytujú súčasne dva alebo viac dotykových bodov, použije sa na určenie podlahovej čiary najnižší dotykový bod;

- 2.8. „polomer zakrivenia“ je polomer oblúka kružnice, ktorý sa najviac približuje k zaoblenému tvaru uvažovaného komponentu.

<sup>(1)</sup> Podľa definície v prílohe 7 ku Konsolidovanej rezolúcii o konštrukcii vozidiel (R.E.3), (dokument TRANS/WP.29/78/Rev.1/Amend.2, naposledy zmenený a doplnený Amend. 4).

<sup>(2)</sup> Použite tejto možnosti nemení rozsah pôsobnosti tohto predpisu.

3. ŽIADOSŤ O TYPOVÉ SCHVÁLENIE
- 3.1. Žiadosť o typové schválenie vozidla z hľadiska jeho vonkajších výčnelkov predkladá výrobca vozidla alebo jeho splnomocnený zástupca.
- 3.2. K žiadosti musia byť priložené ďalej uvedené dokumenty v troch vyhotoveniach:
  - 3.2.1. fotografie prednej a bočných častí vozidla;
  - 3.2.2. také výkresy „vonkajšieho povrchu“, ktoré podľa názoru technickej služby zodpovednej za vykonávanie skúšok preukazujú splnenie ustanovení uvedených ďalej v bodoch 5 a 6.
- 3.3. Žiadateľ musí dodať technickej službe zodpovednej za vykonanie schvaľovacej skúšky:
  - 3.3.1. buď vozidlo predstavujúce typ, ktorý má byť schválený, alebo časť resp. časti vozidla, ktoré sa považujú za dôležité pre vykonanie kontrol a skúšok požadovaných týmto predpisom;
  - 3.3.2. určité časti a vzorky použitých materiálov, ak to vyžaduje technická služba.
4. TYPOVÉ SCHVÁLENIE
- 4.1. Ak vozidlo dodané na typové schválenie podľa tohto predpisu spĺňa požiadavky podľa ďalej uvedených bodov 5 a 6., udelí sa uvedenému vozidlu typové schválenie.
- 4.2. Každému schválenému typu sa prideluje schvaľovacie číslo. Jeho prvé dve číslice (v súčasnosti 00 pre predpis v jeho pôvodnom znení) označujú sériu zmien obsahujúcich posledné závažné technické zmeny predpisu v čase vydania typového schválenia. Tá istá zmluvná strana nesmie prideliť to isté číslo rovnakému typu vozidla s inou vonkajšou štruktúrou alebo inému typu vozidla.
- 4.3. Oznámenie o udelení alebo zamietnutí typového schválenia podľa tohto predpisu sa zasiela stranám dohody, ktoré uplatňujú tento predpis prostredníctvom formulára, ktorého vzor je uvedený v prílohe 1 k tomuto predpisu, spolu s výkresmi a fotografiami uvedenými v bodoch 3.2.1 a 3.2.2 poskytnutými žiadateľom o typové schválenie, vo formáte nepresahujúcom formát A4 (210 × 297 mm) alebo zloženými na uvedený formát a vo vhodnej mierke.
- 4.4. Na každom vozidle, ktoré je zhodné s typom vozidla schváleným podľa tohto predpisu, sa na viditeľnom a ľahko prístupnom mieste špecifikovanom vo schvaľovacom formulári, umiestni medzinárodná schvaľovacia značka, ktorá sa skladá:
  - 4.4.1. z písmena „E“ v kruhu, za ktorým nasleduje rozlišovacie číslo štátu, ktorý udelil typové schválenie <sup>(1)</sup>,
  - 4.4.2. z čísla tohto predpisu, za ktorým nasleduje písmeno „R“, pomlčka a schvaľovacie číslo umiestnené vpravo od kruhu predpísaného v bode 4.4.1.
- 4.5. Ak je vozidlo zhodné s typovo schváleným vozidlom podľa jedného alebo niekoľkých iných predpisov pripojených k dohode v štáte, ktorý udelil typové schválenie podľa tohto predpisu, nemusí sa symbol uvedený v bode 4.4.1 opakovať. V takomto prípade sa čísla predpisu, schvaľovacie čísla a ďalšie symboly podľa všetkých predpisov, podľa ktorých bolo udelené typové schválenie v štáte, ktorý udelil typové schválenie aj podľa tohto predpisu, umiestnia vo vertikálnych stĺpcoch vpravo od symbolu uvedeného v bode 4.4.1.

<sup>(1)</sup> 1 pre Nemecko, 2 pre Francúzsko, 3 pre Taliansko, 4 pre Holandsko, 5 pre Švédsko, 6 pre Belgicko, 7 pre Maďarsko, 8 pre Českú republiku, 9 pre Španielsko, 10 pre Srbsko a Čiernu Horu, 11 pre Spojené kráľovstvo, 12 pre Rakúsko, 13 pre Luxembursko, 14 pre Švajčiarsko, 15 (voľné), 16 pre Nórsko, 17 pre Fínsko, 18 pre Dánsko, 19 pre Rumunsko, 20 pre Poľsko, 21 pre Portugalsko, 22 pre Ruskú federáciu, 23 pre Grécko, 24 pre Írsko, 25 pre Chorvátsko, 26 pre Slovinsko, 27 pre Slovensko, 28 pre Bielorusko, 29 pre Estónsko, 30 (voľné), 31 pre Bosnu a Hercegovinu, 32 pre Lotyšsko, 33 (voľné), 34 pre Bulharsko, 35 (voľné), 36 pre Litvu, 37 pre Turecko, 38 (voľné), 39 pre Azerbajdžan, 40 pre Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko, 41 (voľné), 42 pre Európske spoločenstvo (typové schválenia udeľujú členské štáty, ktoré používajú svoje príslušné symboly EHK), 43 pre Japonsko, 44 (voľné), 45 pre Austráliu, 46 pre Ukrajinu, 47 pre Juhoafrickú republiku, 48 pre Nový Zéland, 49 pre Cyprus, 50 pre Maltu a 51 pre Kórejskú republiku, 52 pre Malajziu a 53 pre Thajsko. Nasledujúce čísla sa pridelia ďalším štátom v chronologickom poradí, v akom ratifikujú dohodu o prijatí jednotných podmienok týkajúcich sa schválenia a vzájomného uznania schválenia pre výstavu a súčasti motorových vozidiel alebo v akom sa pripoja k dohode, a takto pridelené čísla oznámi generálny tajomník Organizácie Spojených národov zmluvným stranám dohody.

- 4.6. Značka typového schválenia a doplnkový symbol musia byť jasne čitateľné a nezmazateľné.
- 4.7. Značka typového schválenia sa umiestni v blízkosti štítka s údajmi o vozidle, ktorý pripevňuje výrobca, alebo priamo na tomto štítku.
- 4.8. V prílohe 2 k tomuto predpisu sú uvedené príklady usporiadania značiek typového schválenia.
5. VŠEOBECNÉ ŠPECIFIKÁCIE
- 5.1. Ustanovenia tohto predpisu sa nevzťahujú na tie časti „vonkajšieho povrchu“ vozidla, ktoré pri nezaťaženom stave s dverami, oknami, vstupnými vekami atď. v uzavretej polohe sú buď:
- 5.1.1. mimo oblasť, ktorá má hornú hranicu v horizontálnej rovine ležiacej 2,00 m nad povrchom zeme a dolnú hranicu buď referenčnú rovinu definovanú v bode 2.6, alebo podlahovú čiaru definovanú v bode 2.7 podľa voľby výrobcu, alebo
- 5.1.2. umiestnené tak, že v statickom stave sa ich nie je možné dotknúť guľou s priemerom 100 mm.
- 5.1.3. Ak je referenčnou rovinou dolná hranica oblasti, prihliada sa len k častiam vozidla nachádzajúcim sa medzi dvoma vertikálnymi rovinami, z ktorých jedna sa dotýka vonkajšieho povrchu vozidla a druhá je s ňou rovnobežná na vzdialenosť 80 mm smerom dovnútra vozidla.
- 5.2. Na „vonkajšom povrchu“ vozidla nesmú byť žiadne na vonkajšiu stranu nasmerované časti, ktoré by mohli zachytiť chodcov, cyklistov alebo motocyklistov.
- 5.3. Žiadne komponenty špecifikované ďalej v bode 6 nesmú mať na vonkajšiu stranu smerujúce špicaté alebo ostré časti, ani výčnelky takého tvaru, veľkosti, smeru alebo tvrdosti, ktoré by mohli zvýšiť riziko alebo závažnosť telesného poranenia osoby, ktorá v prípade kolízie narazí alebo zavadí o vonkajší povrch.
- 5.4. Vyčnievajúce časti vonkajšieho povrchu, ktoré majú najväčšiu tvrdosť 60 shore A, môžu mať polomer zakrivenia nižší ako hodnoty stanovené v bode 6.
6. ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY
- 6.1. Ozdobné prvky, obchodné symboly, písmená a čísla obchodného označenia
- 6.1.1. Ozdobné prvky, obchodné symboly, písmená a čísla obchodného označenia nesmú mať polomer zakrivenia menej ako 2,5 mm. Táto požiadavka sa nevzťahuje na tie časti, ktoré nevyčnievajú z okolitého povrchu viac ako 5 mm; v tomto prípade však ich hrany smerujúce von musia byť otupené.
- 6.1.2. Ozdobné prvky, obchodné symboly, písmená a čísla obchodného označenia, ktoré vyčnievajú viac ako 10 mm z okolitého povrchu, musia byť zatlačené, oddelené alebo ohnuté silou 10 daN pôsobiacou na najviac vyčnievajúci bod v ktoromkoľvek smere, v rovine približne rovnobežnej s povrchom, na ktorom sú namontované.
- Na vynaloženie sily 10 daN sa použije piest s plochým koncom a priemerom najviac 50 mm. Ak to nie je možné, použije sa rovnocenný spôsob. Po zatlačení, oddelení alebo ohnutí ozdobných prvkov nesmie zvyšná časť vyčnievať viac než 10 mm a nesmie mať žiadne špicaté, ostré alebo rezné hrany.
- 6.2. Clony a obruby svetlometov
- 6.2.1. Vyčnievajúce clony a obruby sú na svetlometoch povolené za predpokladu, že ich vyčnievanie merané vo vzťahu k vonkajšiemu priehľadnému povrchu svetlometu nepresiahne 30 mm a ich polomer zakrivenia je všade najmenej 2,5 mm.
- 6.2.2. Zasúvateľné svetlomety musia spĺňať požiadavky uvedené v bode 6.2.1 v prevádzkovej aj zakrytej polohe.

- 6.2.3. Ustanovenia bodu 6.2.1 sa nevzťahujú na svetlomety zapustené v karosérii alebo na prípady, kde karoséria prekrýva svetlomety za predpokladu, že karoséria vyhovuje požiadavkám uvedeného bodu 5.2.
- 6.3. Mriežky  
Časti mriežok musia mať polomer zakrivenia:
- minimálne 2,5 mm, ak je vzdialenosť medzi susediacimi časťami väčšia ako 40 mm,
  - minimálne 1 mm, ak je vzdialenosť od 25 do 40 mm,
  - minimálne 0,5 mm, ak je vzdialenosť menšia ako 25 mm.
- 6.4. Zariadenia na čistenie čelného skla a svetlometov
- 6.4.1. Uvedené zariadenia musia byť také, aby hriadele stieračov mali ochranný kryt s polomerom zakrivenia minimálne 2,5 mm a plochu povrchu minimálne 150 mm<sup>2</sup> meranú v priemete rezu na rovinu vzdialenú maximálne 6,5 mm od najviac vyčnievajúceho bodu.
- 6.4.2. Trysky ostrekovača čelného skla a zariadenia na čistenie svetlometov musia mať polomer zakrivenia minimálne 2,5 mm. Tie, ktoré vyčnievajú menej než 5 mm musia mať hrany smerujúce na vonkajšiu stranu otupené.
- 6.5. Ochranné zariadenia (nárazníky)
- 6.5.1. Okraje predných ochranných zariadení musia byť zahnuté do vnútra, smerom k vonkajšiemu povrchu karosérie.
- 6.5.2. Komponenty predných ochranných zariadení musia byť skonštruované tak, aby všetky pevné povrchy smerujúce na vonkajšiu stranu mali polomer zakrivenia minimálne 5 mm.
- 6.5.3. Vybavenie ako ťažné závesy a navijaky nesmú prečnievať cez najprednejší povrch nárazníka. Navijaky však môžu vyčnievať za najprednejší povrch nárazníka za predpokladu, že keď sa nepoužívajú, sú zakryté vhodným ochranným krytom s polomerom zakrivenia minimálne 2,5 mm.
- 6.5.4. Požiadavky bodu 6.5.2 sa nevzťahujú na časti nárazníka alebo časti namontované alebo vložené do nárazníka, ktoré vyčnievajú maximálne ako 5 mm. Hrany zariadení, ktoré vyčnievajú maximálne 5 mm, musia byť otupené. Pokiaľ ide o zariadenia namontované na nárazníkoch a uvedené v iných bodoch tohto predpisu, zostávajú v platnosti osobitné požiadavky obsiahnuté v tomto predpise.
- 6.6. Kľučky, závesy, tlačidlá dverí, batožinové priestory, kapoty, vetracie otvory, prístupové poklopy a držadlá
- 6.6.1. Uvedené časti nesmú vyčnievať viac ako 30 mm v prípade tlačidiel, 70 mm v prípade držadiel a uzáverov kapoty a 50 mm vo všetkých ostatných prípadoch. Musia mať polomer zakrivenia minimálne 2,5 mm.
- 6.6.2. Ak sa dvere otvárajú otočením kľučky, musia tieto kľučky spĺňať niektorú z týchto požiadaviek:
- 6.6.2.1. v prípade kľučiek, ktoré sa otáčajú rovnobežne s rovinou dverí, otvorený koniec kľučiek musí smerovať dozadu. Koniec takýchto kľučiek musí byť zahnutý smerom k rovine dverí a zapadať do ochrannej obruby alebo musí byť zapustený;
- 6.6.2.2. kľučky, ktoré sa otáčajú na vonkajšiu stranu ktorýmkoľvek smerom, ktorý nie je rovnobežný s rovinou dverí, musia byť, ak sú v uzavretej polohe, obklopené ochrannou obrubou alebo byť zapustené. Voľný okraj musí smerovať dozadu alebo dolu.

Napriek tomu je prípustné používať kľučky, ktoré nespĺňajú poslednú podmienku, ak:

- majú nezávislý vratný mechanizmus,
- ak vratný mechanizmus zlyhá, nemôžu vyčnievať viac ako 15 mm,
- v otvorenej polohe majú polomer zakrivenia minimálne 2,5 mm (táto požiadavka neplatí, ak je v maximálne otvorenej polohe výčnelok menší ako 5 mm, pričom v tomto prípade musia byť okraje častí smerujúce na vonkajšiu stranu otupené),
- povrchová plocha ich konca meraná maximálne 6,5 mm od najviac vyčnievajúceho bodu je najmenej 150 mm<sup>2</sup>.

#### 6.7. Stúpačky a schodíky

Hrany stúpačiek a schodov musia byť zaoblené.

#### 6.8. Bočné vzduchové a dažďové deflektory a okenné vzduchové deflektory proti nečistotám

Hrany, ktoré by mohli byť smerované na vonkajšiu stranu, musia mať polomer zakrivenia minimálne 1 mm.

#### 6.9. Hrany plechov

Hrany plechov sú povolené za predpokladu, že hrana je zahnutá dozadu smerom ku karosérii tak, aby sa jej nemohla dotknúť guľa s priemerom 100 mm alebo ak má ochranný kryt s polomerom zakrivenia minimálne 2,5 mm.

#### 6.10. Matice kolies, kryty kolies a ochranné zariadenia

##### 6.10.1. Matice kolesa, kryty kolies a ochranné zariadenia nesmú mať žiadne rebrovité výčnelky.

##### 6.10.2. Keď sa vozidlo pohybuje rovno, žiadna časť kolies, iná ako pneumatiky, umiestnená nad horizontálnou rovinou, prechádzajúcou cez ich os otáčania, nesmie vyčnievať za vertikálny priemet v horizontálnej rovine okraja karosérie nad kolesom. Ak to je však odôvodnené funkčnými požiadavkami, môžu ochranné zariadenia, ktoré pokrývajú matice a hlavy kolies, vyčnievať za vertikálny priemet okraja karosérie nad kolesom za predpokladu, že polomer zakrivenia povrchu vyčnievajúcej časti je minimálne 5 mm a že vyčnievanie za vertikálnym priemetom okraja karosérie nad kolesom v žiadnom prípade nepresahuje 30 mm.

##### 6.10.3. Ochranné zariadenie(-a) vyhovujúce bodu 6.10.2 musí(-ia) byť namontované vtedy, keď skrutky alebo matice vyčnievajú za priemet vonkajšieho povrchu pneumatiky (časť pneumatiky umiestnená nad horizontálnou rovinou prechádzajúcou cez os otáčania kolesa).

#### 6.11. Podpery pre zdvihák a výfukové potrubie(-a)

##### 6.11.1. Podpery pre zdvihák (pokiaľ sa vyskytujú) a výfukové potrubie alebo potrubia nesmú vyčnievať viac ako 10 mm za vertikálny priemet podlahovej čiary alebo za vertikálny priemet priesečníka referenčnej roviny s vonkajším povrchom vozidla.

##### 6.11.2. Bez ohľadu na vyššie uvedenú požiadavku môže výfukové potrubie vyčnievať viac ako 10 mm za predpokladu, že jeho hrany sú na konci zaoblené s polomerom zakrivenia minimálne 2,5 mm.

### 7. ZMENA TYPU VOZIDLA

#### 7.1. Každá úprava typu vozidla musí byť oznámená správne orgánu, ktorý tomuto typu vozidla udelil typové schválenie. Orgán môže potom:

##### 7.1.1. konštatovať, že vykonané zmeny nemajú výrazne nepriaznivý vplyv a že vozidlo v každom prípade stále spĺňa požiadavky, alebo

##### 7.1.2. požadovať od technickej služby zodpovednej za vykonávanie schvaľovacích skúšok ďalší skúšobný protokol.

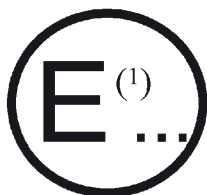
#### 7.2. Potvrdenie o udelení alebo zamietnutí typového schválenia s uvedením zmien sa oznamuje postupom uvedeným v bode 4.3 stranám dohody uplatňujúcim tento predpis.

8. ZHODA VÝROBY
- 8.1. Každé vozidlo vybavené schvaľovacou značkou podľa tohto predpisu musí byť z hľadiska vonkajších výčnelkov zhodné s typovo schváleným vozidlom.
- 8.2. Na overenie zhody podľa uvedeného bodu 8.1 sa musí vykonať dostatočný počet náhodných kontrol sériovo vyrobených vozidiel vybavených schvaľovacou značkou požadovanou týmto predpisom.
9. SANKCIE V PRÍPADE NEZHODY VÝROBY
- 9.1. Typové schválenie, pokiaľ ide o typ vozidla podľa tohto predpisu, môže byť odňaté, ak nie sú splnené požiadavky uvedené v bode 6 alebo ak vozidlo nevyhovelo skúške uvedenej v prílohe 3.
- 9.2. Ak strana tejto dohody, ktorá uplatňuje tento predpis, odníme typové schválenie, ktoré predtým udelila, bezodkladne oznámi túto skutočnosť ostatným zmluvným stranám, ktoré uplatňujú túto dohodu, a to kópiou schvaľovacieho formulára, ktorý na konci obsahuje dátum a podpísanú poznámku veľkými písmenami „SCHVÁLENIE ODŇATÉ“.
10. DEFINITÍVNE ZASTAVENIE VÝROBY
- Ak držiteľ typového schválenia definitívne zastaví výrobu vozidla typovo schváleného podľa tohto predpisu, informuje o tom orgán, ktorý udelil typové schválenie. Po prijatí príslušného oznámenia uvedený orgán informuje o tom ostatné strany dohody, ktoré uplatňujú tento predpis, a to kópiou schvaľovacieho formulára, ktorý na konci obsahuje dátum a podpísanú poznámku veľkými písmenami: „VÝROBA ZASTAVENÁ“.
11. NÁZVY A ADRESY TECHNICKÝCH SLUŽIEB ZODPOVEDNÝCH ZA VYKONÁVANIE SCHVAĽOVACÍCH SKÚŠOK A NÁZVY A ADRESY SPRÁVNÝCH ORGÁNOV
- Strany dohody, ktoré uplatňujú tento predpis, oznamujú sekretariátu Organizácie spojených národov názvy a adresy technických služieb zodpovedných za vykonávanie typových skúšok a správnych orgánov, ktoré udeľujú typové schválenia a ktorým sa majú zasielať formuláre o udelení, zamietnutí alebo odňatí typového schválenia vydané v iných štátoch.
-

## PRÍLOHA 1

## OZNÁMENIE

[maximálny formát: A4 (210 × 297 mm)]



Vydal: Názov orgánu:

.....  
 .....  
 .....

Oznámenie o <sup>(2)</sup>: TYPOVOM SCHVÁLENÍ  
 ZAMIETNUTÍ TYPOVÉHO SCHVÁLENIA  
 ROZŠÍRENÍ TYPOVÉHO SCHVÁLENIA  
 ODŇATÍ TYPOVÉHO SCHVÁLENIA  
 DEFINITÍVOM ZASTAVENÍ VÝROBY

typu vozidla z hľadiska jeho vonkajších výčnelkov podľa predpisu č. 61

Typové schválenie č. ....

1. Obchodný názov alebo značka motorového vozidla: .....
2. Typ vozidla: .....
3. Názov a adresa výrobcu: .....
4. Meno a adresa zástupcu výrobcu (ak je ustanovený): .....
5. Vozidlo dodané na typové schválenie dňa: .....
6. Technická služba zodpovedná za vykonávanie schvaľovacích skúšok: .....
7. Dátum protokolu vydaného uvedenou službou: .....
8. Číslo protokolu vydaného uvedenou službou: .....
9. Schválenie udelené/zamietnuté <sup>(2)</sup>: .....
10. Umiestnenie schvaľovacej značky na vozidle: .....
11. Poloha zadného panela kabíny vzhľadom na bod R sedadla vodiča, pokiaľ prichádza do úvahy (pozri bod 2.5): .....
12. Dolná hranica oblasti uvedenej v bode 5.1.1: .....  
Referenčná rovina/podlahová čiara <sup>(2)</sup>
13. Miesto: .....
14. Dátum: .....
15. Podpis: .....
16. Fotografie prednej, zadnej a bočných častí kabíny pred zadným panelom, označené uvedeným schvaľovacím číslom, sú pripojené k tomuto oznámeniu.

<sup>(1)</sup> Rozlišovacie číslo štátu, ktorý udelil/rozšíril/zamietol/odňal typové schválenie.

<sup>(2)</sup> Nehodí sa prečiarknite.

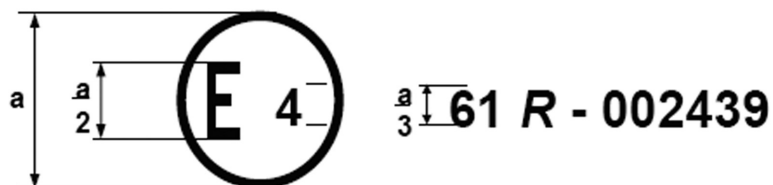


## PRÍLOHA 2

## USPORIADANIE SCHVAĽOVACÍCH ZNAČIEK

## VZOR A

(pozri bod 4.4 tohto predpisu)

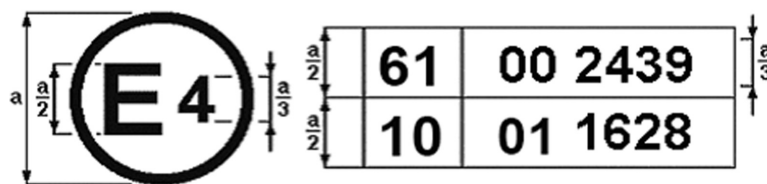


a = 8 mm min.

Uvedená schvaľovacia značka pripevnená na úžitkové vozidlo udáva, že príslušný typ vozidla bol vzhľadom na vonkajšie výčnelky schválený v Holandsku (E 4) podľa predpisu č. 61 so schvaľovacím číslom 002439. Schvaľovacie číslo udáva, že typové schválenie bolo udelené v súlade s požiadavkami predpisu č. 61 v jeho pôvodnom znení.

## VZOR B

(pozri bod 4.5 tohto predpisu)



a = 8 mm min.

Uvedená schvaľovacia značka pripevnená na úžitkové vozidlo udáva, že príslušný typ vozidla bol schválený v Holandsku (E 4) podľa predpisov č. 61 a 10 (\*). Schvaľovacie čísla udávajú, že v čase udelenia príslušných typových schválení nebol predpis č. 61 zmenený a predpis č. 10 už bol zmenený sériou zmien 01.

(\*) Druhé číslo uvedené len ako príklad.

## PRÍLOHA 3

**Postup pre stanovenie bodu „H“ a skutočného uhla operadla sedadla a overenia ich vzťahu k bodu „R“ a konštrukčnému uhlu operadla sedadla**

## 1. DEFINÍCIE

- 1.1. Bod „H“, ktorý označuje polohu osoby sediacej v priestore pre cestujúcich, je priemetom teoretickej osi otáčania v pozdĺžnej vertikálnej rovine medzi nohami a trupom ľudského tela predstavovaného figurínou opísanou ďalej v bode 3.
- 1.2. Bod „R“ alebo „referenčný bod sedenia“ je referenčný bod špecifikovaný výrobcom vozidla, ktorý:
  - 1.2.1. má súradnice určené vo vzťahu ku konštrukcii vozidla;
  - 1.2.2. zodpovedá teoretickej polohe otáčania trupu/nôh (bod „H“) v najnižšej a najzadnejšej normálnej jazdnej polohe alebo polohe používania danej výrobcom vozidla pre každé sedadlo.
- 1.3. „Uhol operadla sedadla“ je sklon operadla sedadla vzhľadom k vertikále.
- 1.4. „Skutočný uhol operadla sedadla“ je uhol tvorený vertikálou prechádzajúcou bodom „H“ a referenčnou čiarou trupu ľudského tela predstavovaného figurínou opísanou ďalej v bode 3.
- 1.5. „Konštrukčný uhol operadla sedadla“ je uhol udávaný výrobcom, ktorý:
  - 1.5.1. určuje uhol operadla sedadla pre najnižšiu a najzadnejšiu normálnu jazdnú polohu alebo polohu pre používanie danú výrobcom vozidla pre každé sedadlo;
  - 1.5.2. je tvorený v bode „R“ vertikálou a referenčnou čiarou trupu;
  - 1.5.3. teoreticky zodpovedá skutočnému uhlu operadla sedadla.

## 2. STANOVENIE BODOV „H“ A SKUTOČNÝCH UHLOV OPERADLA SEDADLA

- 2.1. Bod „H“ a „skutočný uhol operadla sedadla“ sa musia stanoviť pre každé sedadlo špecifikované výrobcom vozidla. Ak je možné sedadlá v tom istom rade považovať za podobné (lavicové sedadlo, identické sedadlá atď.), stanoví sa pre každý rad sedadiel iba jeden bod „H“ a jeden „skutočný uhol operadla sedadla“, pričom figurína opísaná v bode 3 sa usadí na miesto, ktoré je považované za reprezentatívne pre rad. Týmto miestom je:
  - 2.1.1. v prípade predného radu, sedadlo vodiča;
  - 2.1.2. v prípade zadného radu alebo radov, vonkajšie sedadlo.
- 2.2. Pri určovaní bodu „H“ a „skutočného uhla operadla sedadla“ sa príslušné sedadlo musí umiestniť do najnižšej a najzadnejšej normálnej jazdnej polohy alebo do jeho polohy používania stanovenej výrobcom. Operadlo sedadla vozidla, ak je jeho sklon nastaviteľný, sa zaistí v polohe stanovenej výrobcom, alebo ak nie je stanovená, v polohe, ktorá zodpovedá skutočnému uhlu operadla čo možno najbližšiemu k uhlu 25° od vertikály.

## 3. POPIS FIGURÍNY

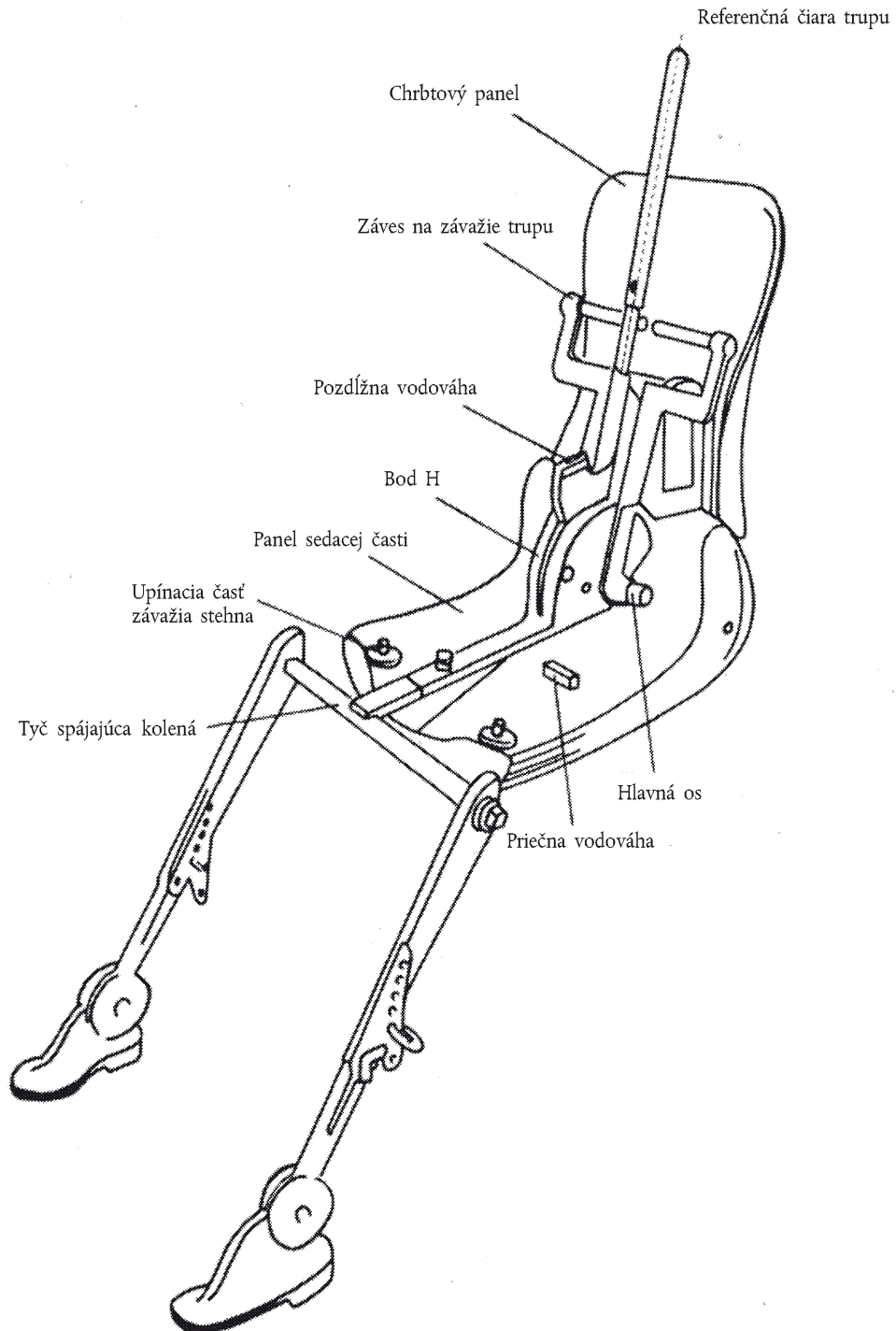
- 3.1. Použije sa trojrozmerná figurína, ktorej hmotnosť a obrysy zodpovedajú dospelému mužovi strednej výšky. Takáto figurína je zobrazená na ďalej uvedených obrázkoch 1 a 2.
- 3.2. Figurína sa skladá:
  - 3.2.1. z dvoch komponentov, z ktorých jedna napodobňuje chrbát a druhá sedáciu časť tela a ktoré sa otáčajú okolo osi predstavujúcej os otáčania medzi trupom a stehnom. Priemet tejto osi na boku figuríny je bodom „H“ figuríny;
  - 3.2.2. z dvoch komponentov simulujúcich nohy otočne pripojených k časti simulujúcej sedáciu časť a
  - 3.2.3. z dvoch komponentov simulujúcich chodidlá a pripojených k nohám otočnými kĺbmi simulujúcimi členky.
  - 3.2.4. Komponent simulujúci sedáciu časť tela je navyše vybavený vodováhou umožňujúcou overovať jej polohu v priečnom smere.
- 3.3. Trup musí byť pripevnený vhodnými bodmi predstavujúcimi príslušné ťažiská tak, aby celková hmotnosť figuríny bola približne 75,6 kg. Hmotností rôznych častí sú dané v doplnku k tejto prílohe v tabuľke na obrázku 2.

- 3.4. Referenčná čiara trupu figuríny sa berie do úvahy ako priama čiara prechádzajúcou bodom sklbenia nohy s panvou a teoretickým bodom sklbenia krku s hrudníkom (pozri obrázok 1 v doplnku k tejto prílohe).
4. USADENIE FIGURÍNY
- Usadenie trojrozmernej figuríny sa musí vykonať týmto spôsobom:
- 4.1. vozidlo sa umiestni na horizontálnej ploche a sedadlá sa nastaví tak, ako je to uvedené v bode 2.2;
- 4.2. skúšané sedadlo sa pokryje látkou, aby sa uľahčilo správne usadenie figuríny;
- 4.3. figurína sa usadí na príslušné sedadlo, pričom os otáčania je kolmá k pozdĺžnej rovine súmernosti vozidla;
- 4.4. chodidlá figuríny sa umiestnia takto:
- 4.4.1. v prípade predných sedadiel tak, aby sa vodováha overujúca priečnu orientáciu sedacej časti figuríny ustálila vo vodorovnej polohe;
- 4.4.2. v prípade zadných sedadiel pokiaľ možno tak, aby sa dotýkala predných sedadiel. Ak spočívajú chodidlá potom na častiach podlahy, ktoré sú v rôznych úrovniach, za referenčný bod slúži chodidlo, ktoré sa prvé dotkne predného sedadla a druhé chodidlo sa umiestni tak, aby sa vodováha overujúca priečnu polohu sedacej časti figuríny ustálila na vodorovnej polohe;
- 4.4.3. ak sa určuje bod „H“ na niektorom z prostredných sedadiel, chodidlá sa umiestnia po jednom na oboch stranách tunelu;
- 4.5. na stehná sa umiestnia závažia, vodováha na overenie priečnej orientácie sedacej časti figuríny sa uvedie do vodorovnej polohy a závažia sa umiestnia na komponent predstavujúci sedaciu časť figuríny;
- 4.6. figurína sa odsunie od operadla pomocou tyče spájajúcej kolená a chrbát figuríny sa nakloní dopredu. Figurína sa znova umiestni na sedadlo vozidla posúvaním jej sedacej časti dozadu až sa stretne s odporom, kedy sa chrbát figuríny znova oprie o operadlo sedadla;
- 4.7. na figurínu sa dva krát použije horizontálne zaťaženie približne  $10 \pm 1$  daN. Smer a bod pôsobenia zaťaženia sú vyznačené čiernou šípkou na obrázku 2;
- 4.8. na ľavú a pravú stranu sa umiestni závažia a potom sa na príslušné miesto umiestnia závažia trupu do správnej polohy. Priečna úroveň figuríny sa udržiava vo vodorovnej polohe;
- 4.9. pri udržiavaní priečnej úrovne figuríny vo vodorovnej polohe sa sklopí dopredu chrbát figuríny, až sú závažia trupu nad bodom „H“ tak, aby sa vylúčilo akékoľvek trenie s operadlom sedadla;
- 4.10. chrbát figuríny musí byť mierne posunutý dozadu tak, aby sa dokončilo usadenie figuríny. Priečna poloha figuríny musí byť vo vodorovnej polohe. Ak nie je, uvedený postup sa zopakuje.
5. VÝSLEDKY
- 5.1. Po usadení figuríny podľa postupu popísaného v bode 4, bod „H“ a skutočný uhol operadla príslušného sedadla predstavuje bod „H“ a uhol sklonu referenčnej čiary trupu figuríny.
- 5.2. Pre porovnanie s údajmi poskytnutými výrobcom vozidla sa zmeria súradnica bodu „H“ vzhľadom k trom vzájomne kolmým rovinám a skutočný uhol operadla sedadla.
6. OVEROVANIE VZÁJOMNÝCH POLÔH BODOV „R“ A „H“ A VZŤAHU MEDZI KONŠTRUKČNÝM UHLOM OPERADLA SEDADLA A SKUTOČNÝM UHLOM OPERADLA SEDADLA
- 6.1. Výsledky meraní, vykonaných podľa bodu 5.2 pre bod „H“ a skutočný uhol operadla sedadla sa porovnajú so súradnicami bodu „R“ a konštrukčným uhlom operadla sedadla poskytnutým výrobcom vozidla.
- 6.2. Vzájomné polohy bodu „R“ a bodu „H“ a vzťah medzi konštrukčným uhlom operadla sedadla a skutočným uhlom operadla sedadla sa považujú za vyhovujúce pre príslušné sedadlo, ak bod „H“ definovaný svojimi súradnicami leží vo vnútri štvorca so stranou dlhou 50 mm, ktorého uhlopriečky sa pretínajú v bode „R“, a ak je skutočný uhol operadla sedadla v rozmedzí  $5^\circ$  od konštrukčného uhla trupu.
- 6.2.1. Ak sú tieto podmienky splnené, bod „R“ a konštrukčný uhol operadla sedadla sa použije na skúšku, a ak je to nevyhnutné, figurína sa nastaví tak, aby bol bod „H“ totožný s bodom „R“ a skutočný uhol operadla sedadla s konštrukčným uhlom operadla sedadla.

- 6.3. Ak bod „H“ alebo skutočný uhol operadla sedadla nespĺňajú požiadavky uvedené v bode 6.2, stanoví sa bod „H“ alebo skutočný uhol operadla sedadla ešte dvakrát (celkom trikrát). Ak výsledky dvoch z týchto troch úkonov spĺňajú požiadavky, považuje sa výsledok skúšky za vyhovujúci.
  - 6.4. Ak najmenej dva z troch výsledkov skúšok nespĺňajú požiadavky bodu 6.2, výsledok skúšky sa považuje za neuspokojivý.
  - 6.5. Ak vznikne situácia popísaná v bode 6.4 alebo ak sa nemôže vykonať overenie, pretože výrobca neposkytol informácie týkajúce sa polohy bodu „R“ alebo konštrukčného uhlu operadla sedadla, môže sa použiť priemer výsledkov všetkých troch skúšok a môže byť považovaný za použiteľný vo všetkých prípadoch, kedy sa v tomto predpise odkazuje na bod „R“ alebo konštrukčný uhol operadla sedadla.
-

Doplnok

## KOMPONENTY TROJROZMERNEJ FIGURÍNY



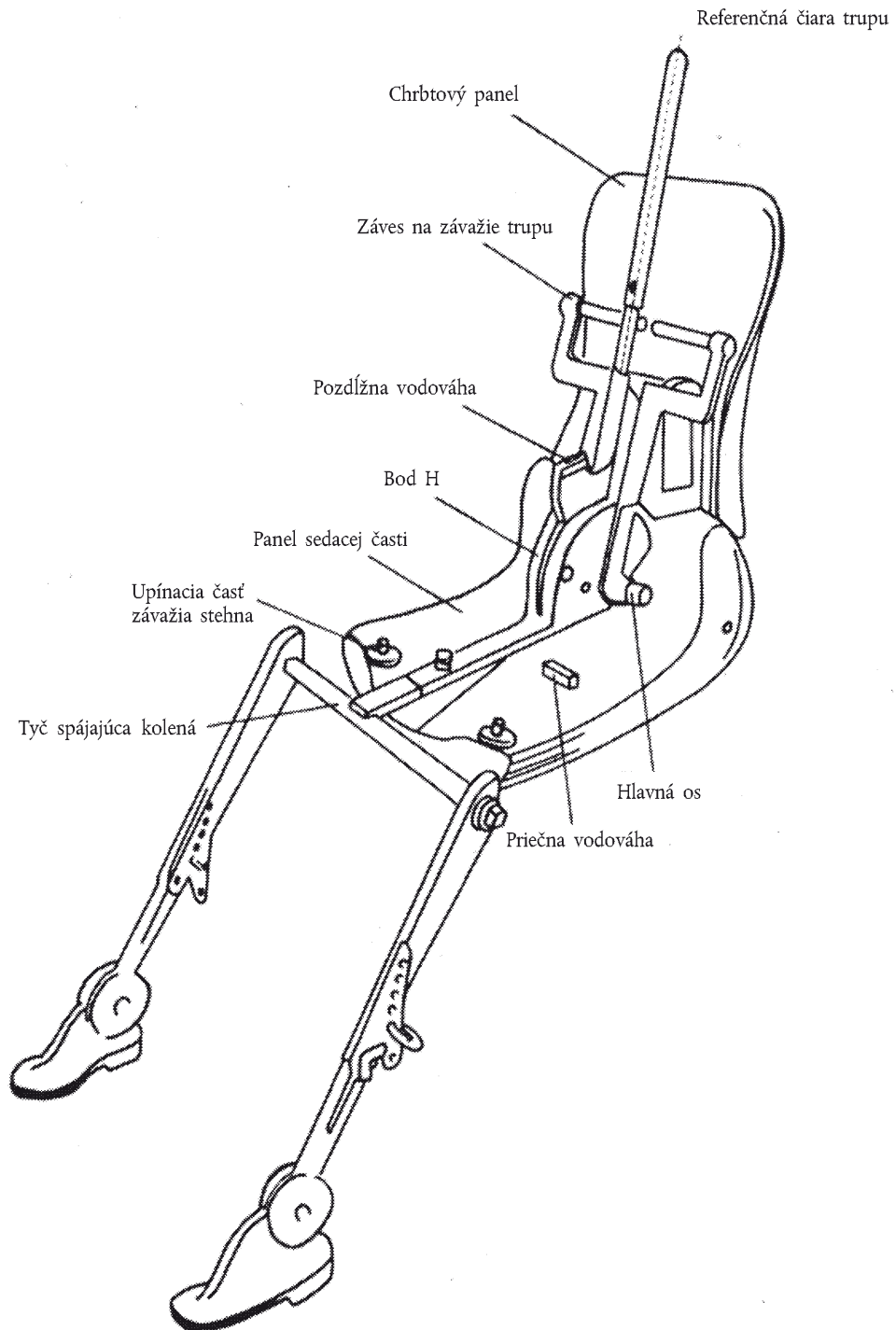
Obrázok 1

## ROZMERY A HMOTNOSŤ FIGURÍNY

**Hmotnosť figuríny**

|   | kg          |
|---|-------------|
| Komponenty napodobňujúce chrbtovú a sedaciu časť tela | 16,6        |
| Hmotnosť trupu  | 31,2        |
| Hmotnosť sedacej časti                                | 7,8         |
| Hmotnosť stehna                                       | 6,8         |
| Hmotnosť nohy   | 13,2        |
| <b>Spolu</b>  | <b>75,6</b> |

Obrázok 2

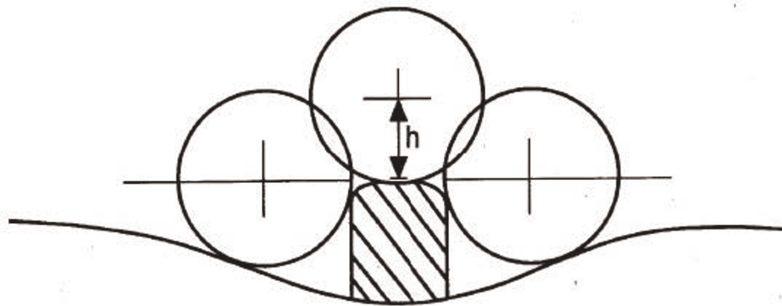


## PRÍLOHA 4

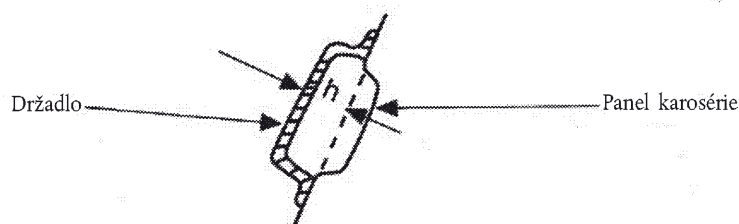
## MERANIE VÝČNELKOV A VZDIALENOSTÍ

1. SPÔSOB URČOVANIA ROZMEROV VÝČNELKU ČASTI NAMONTOVANEJ NA VONKAJŠOM POVRCHU
  - 1.1. Rozmery výčnelku časti namontovanej na konvexnom paneli môžu byť určené buď priamo, alebo odvolaním sa na výkres príslušného prierezu časti v namontovanej polohe.
  - 1.2. Ak výčnelok časti namontovanej na inom ako konvexnom paneli nemôže byť určený jednoduchým meraním, musí sa určiť maximálnou odchýlkou vzdialenosti medzi referenčnou čiarou panela a stredom gule s priemerom 100 mm, pričom guľa sa pohybuje za stáleho dotyku s časťou. Príklad použitia tohto spôsobu je uvedený na obrázku 1.
  - 1.3. Pre držadlá sa výčnelok musí merať vo vzťahu k rovine prechádzajúcej cez body pripevnenia. Príklad je uvedený na obrázku 2.
2. SPÔSOB URČOVANIA VÝČNELKU CLON A OBRÚB SVETLOMETU
  - 2.1. Výčnelok od vonkajšieho povrchu svetlometov sa musí merať horizontálne od bodu dotyku gule s priemerom 100 mm, ako je to zobrazené na obrázku 3.
3. SPÔSOB URČOVANIA VZDIALENOSTI MEDZI ČASŤAMI MRIEŽKY
  - 3.1. Vzdialenosť medzi časťami mriežky je vzdialenosť medzi dvoma rovinami prechádzajúcimi cez body dotyku gule a kolmými na čiaru spájajúcu body dotyku. Príklady používania tohto spôsobu sú uvedené na obrázkoch 4 a 5.

Obrázok 1

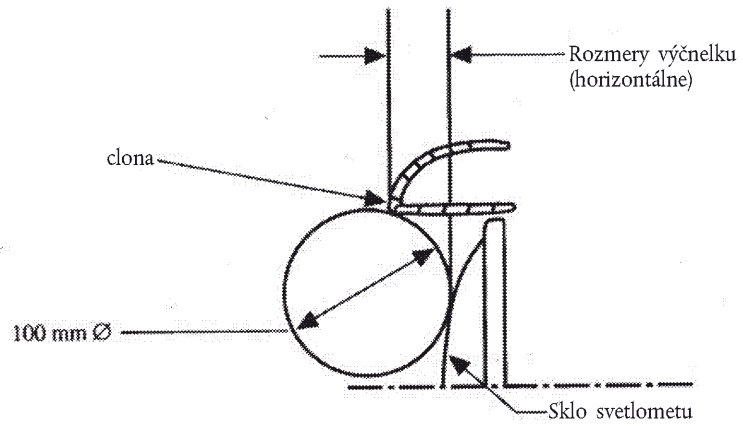


Obrázok 2





Obrázok 3



Obrázky 4 a 5

